

O cestiune ardentă.

Din cercurile învățătorilor noștri primim următorul articol:

Aproape în toate acțiunile noastre zilnice și în rezolvarea treburilor obștești suntem înceți și nehoțărâți. Energia și punctualitatea pare că nu voiesc să se imprietinească cu firea noastră. Ar fi bine dacă am imprumuta — baremi în parte — dela Euglezii și Francezii aceste calități, atunci poate am eși cu o zi mai curând din robia înapoierii noastre ca popor, din robia întunecului și moliciunii. Am scăpa apoi cu o cale și de ponosul ce ni-se aruncă în față din partea streinilor, că suntem un popor ce nu înțelegem glasul timpului modern, că suntem târzi în lucrare, că suntem șovăitori și indoelnici în îndeplinirea datoriilor.

Și cu toată seriozitatea ar trebui să ne examinăm bine toți pașii, cu bunăchibzuință și trezvie să facem începutul oricărei întreprinderi, să ștergem azel lustru falz social, ce ne împingenează numai vederea și limpedea judecată, și să creăm stări sănătoase la temelia nisuițelor noastre umane, subjugând și distrugând în același timp prejudițiile amăgitoare.

Suntem în ajunul unui moment de mare însemnătate pentru existența noastră ca popor conștios de datorințele sale. Mai marii stăpânirii ne vor cere dare de samă despre pașii și vrednicia noastră depusă întru chivernisirea școalelor noastre românești.

Legea nouă școlară e profăcută astăzi în trup și sânge. Făciile satelelor românești: fruntașii satelor și indeosebi preoții, în a căror sarcină cade mai cu seamă reglarea salariilor învățătoarești, în multe comune au făcut pentru limpezirea cestiunii până acuma prea puțin și mulți dintr'ânșii nesocotesc interesele învățătorilor, zicându-și că legea ne obligă ca să reglăm salariul învățătorilor numai cu începutul anului 1910. Alții sunt de părere că suntem un popor sărac și

prin urmare la ce să îngreunăm poporul în acest răstimp de 3 ani, dascălul cum a trăit până acum, o va mai putea duce încă și acești trei ani.

Și de tot mic este numărul acestor fruntași, cari și-au zis, că legea-i lege și trebuie să se supunem, și dacă vom face rânduială cu o zi mai curând, ne vom scăpa de o grijă, dând astfel ce-i al împăratului, împăratului, iar cei a lui Dumnezeu lui Dumnezeu.

Să știe că dascălimea română din toate colțurile țării, îndată după ce legea nouă școlară trup s'a făcut, a încercat arangearea competențelor și primirea acestora conform prescripțiilor legii, dar a întâlnit aproape prin tot locul stânci gronțuroase și inimi reci.

După o încercare neisbutită, majoritatea învățătorilor noștri, au lăsat în grija timpului, ca el să deslege această problemă. Acum când paharul este aproape plin, credem, că nu se vor mai găsi personalități, cari să se subtraga dela împlinirea datoriei, sau a se opune timpului.

Suntem cu atât mai nedumeriți, cu cât vedem, că în cele mai multe comune românești nu s'a făcut până în ziua de azi nici un pas, pentru alinarea neajurilor ce strigă cu glasul înăbușit către cei chemați: *faceți lumină*, căci se apropie ceasul de pe urmă.

Recepte cu îndrumări de alinare și ușurare au sosit la timpul său dela mai marii forurilor noastre bisericesti, dar cei suferinzi nu s'au împărțit de leacul, deși îl cereau cu înzistență.

Că cestiunea salarizării învățătorilor noștri nu e lămurită, o vedem și din rostul „concursele” ce zi de zi se publică în ziarele oficiale ale bisericilor noastre, pentru întregirea posturilor de învățători prin comunele românești.

O altă dovadă că cestiunea în mare măsură nu este rezolvată, este vocea de tânguire a învățătorilor no-

ștri ce și a făcut și își face loc prin ziare. A fost o problemă aceasta ce a ținut în continuă agitație spiritele învățătorilor.

Cu cât cestiunea ar fi ajuns mai în grabă în statul finalizării, cu atât mai mari ar fi fost foloasele obștei. S'ar fi ciuntat de timpuriu cerțele și neînțelegerile dintre preoți și învățători, ce cu atâta furie au năpădit la vetrele lor — s'ar fi pus opreliște la timp și demoralizării ce azi se resimte chiar și în stratul populațiunii române. Dar se vede, că așa e firea noastră, lasători, nehoțărâți și în același timp certăreți.

Am accentuat acestea, *nu* ca să dăm unora sau altora lecții, nu ca să producem controverse în mersul gândirii românești, ci conduși de intențiunea de a sana un rău, care a produs în mijlocul poporului nostru mult sânge rău. Suntem pătrunși de dorul de a vedea odată limpezită această cestiune — ce atât de mult s'a tot trăgănat în detrimentul unor mari interese pe terenul propășirii noastre culturale și sociale.

Casa magnaților s'a intrunit Sâmbătă la o scurtă ședință. După citirea și examinarea actului, prin care a fost numit noul ministeriu, camera a luat vacanță până la toamnă.

Un răspuns la memoriul medicilor români. Din Budapesta se anunță, că uniunea medicilor maghiari a redactat un răspuns la memoriul medicilor români, care se va trimite tuturor membrilor congresului după sosirea lor la Budapesta.

Rezolvarea crizei ministeriale în Franța. Noul ministeriu francez s'a constituit sub presidenția lui Briand. Cu privire la constituirea noului ministeriu se anunță din Paris următoarele: Briand a reușit să-și formeze cabinetul într-o singură zi. Noul guvern se va prezenta luni (astăzi) parlamentului spre a-și desvolta programul. Parlamentul va lua apoi vacanță. Cabinetul Briand prepară o surpriză prin faptul că și-a înscris în program unele modificări, cari vor influența foarte mult asupra fi-

zionomiei guvernului. Noul cabinet se consideră ca un guvern al împăcării, care tinde la împăcarea tuturor partidelor republicane. Numirea progresistului Coehery ca ministru de finanțe și intrarea pretinului său Dupuy în cabinet indică, că noul guvern va urmări o politică de concentrare. Numirea lui Coehery este importantă și din punctul de vedere al reformei impozitelor, care va primi o nouă îndrumare. Din cabinetul demisionat au rămas cinci miniștri în noul guvern.

Echouri la articolii

„Was kostet es“

Marele ziar de peste Carpați „Minerva” luând act de articolii apărute în foaia noastră drept răspuns la denunțările ziarului local săsesc „Kr. Zeitung” scrie în nrul său de ieri sub titlul „Sașii Ardeleni contra Românilor” următoarele:

„In ziarul săsesc »Kronstädter Zeitung», care apare în preajma țării noastre la Brașov, și era cunoscut pentru orientarea sa mai cinstită și mai curajoasă în cestiunea naționalităților din Ungaria, s'a publicat (ori s'a strecurat?) un articol ne-cuviincios și pătimăș în contra Românilor ardeleni din țară, din pricina delegațiunii lor primită în audiență la arhiducele Francisc Ferdinand. Pressa românească de dincolo în frunte cu »Gazeta Transilvaniei» au protestat cu indignare în contra erupțiunilor de invidie și de insolentă ale organului săsesc. Dar se cuvine a ne spune și noi cuvântul în această cestiune, ce atât mai mult, cu cât numeroși Sași, emigrați în România, sunt tratați aicea cu cea mai largă ospitalitate și bunăvoință.

„Înțelegem ca robii slăbănoagei și umilitei politici de ospitalitate a Sașilor să se sperie de vrednicia Românilor ardeleni de-ași exprima pe față sentimentele lor dinastice pentru Habsburgii atât de odioși... Înțelegem deasemenea, că mintea cea târzie a Sașilor să se fi turburat când și-au dat seamă de greșala enormă de a nu fi trimis și ei o delegațiune omagială la arhiducele Francisc Ferdinand, viitorul suveran și al lor, ci de a fi stat alături de maghiarii șovinisti...”

Dar ceea ce nu putem pricepe și cu atât mai puțin putem tolera, este îndrăzneala Sașilor de a prezenta pe Români ardeleni stabiliți în România, ca »elemente primejdioase» pentru că într'un moment solemn al prietniei austro-române și-au amintit cu duioșie de părinții și frații lor de acasă, și cu inima curată au adus pri-

zărmi, în jurul sergentului lor major, Janti, un bărbat tânăr, voinic, cu mustața neagră și deasă, care se legăna în scaunul său. Drumețul, recunoscând vocea sonoră a brigadierului, se îndreptă spre grup. Deoarece Janti îl vedea totdeauna cu ochi buni, vagabondul nu uita nici odată să treacă mai întâiu pe la gendarmerie, atât din respect față de autoritate, cât și pentru stima ce purta reprezentantului acesteia.

El trecu prin piață cu aerul omului mulțămii, căutând a-și face pasul cât mai măiestros posibil, când observă pe Janti ridicându-se iute și strigând: Ah! ah! iată că vine tata Toinott. Bătrânul se apropie de grup, strânse mâinile întinse cu salutul său obicinuit: »Bună seara la companie».

Prin apariția momentană a drumețului discuțiile încetară, iar comandantul scoțându-și pieptul și răsucindu-și mustața, silindu-se să-și menție pe față sa voioasă o mască severă, zise: »Pășește înainte, și spune de unde apari, jidove rătăcitor».

— Heil! de pe șoseaua națională, brigadiere, după cum și tu o ști, răspunse Toinott, răsând.

— De data asta minciunile tale nu se mai prind, răspunse comandantul gendarmilor; ai fost ascuns prin păduri și ai sosit aici pe drumuri ascunse... recunoaște!

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Ultimul vagabund.

După E. Onet.

Un vagabund bătrân, având în dreapta ciomagul și în stânga sacul lui de cerșitor, ședea pe marginea drumului, sub un stâlp, deasupra căruia era lățută o bucată de tinichea. Cu capul dat pe spate el cetia anunțul scris pe această tinichea ce se ridicase după ultima lui trecere pe acest drum, și care i-se părea ca o amenințare neașteptată; cuprinsul anunțului îl făcea să suradă multămit în vreme ce ochii lui căprui străluceau de bucurie. »Pe acest teritoriu este interzis cerșitul, și...»

Ce-l împedea însă pe el a fișul acesta de toate zilele, ca să-și urmeze drumul. Era cu conștiința împăcată, știind diferența ce era între un cerșitor comun, între un pungaș și între el. La treizeci de mii n diametru îl cunoștea întreaga gendarmerie, întreaga populație, femeii și copiii, domni chiar îl totuiau, iar țărani se certau între ei care să-i dea sălaş pentru noapte; așa că, oprirea cerșitului pe acest teritoriu nu-l impresiona de loc, știind mai ales, că locuitorii din această comună îl așteaptă deja.

Castelul domnesc, care se pierdea în verdeața pădurilor, se zăria deja nu departe.

Intr'adevăr de când îmbătrânise, ceea ce se întâmplase de mult timp, tata Toinott își avea itinerariul său obicinuit. Il vedea apărând la intervale regulate, anunțând aici înflorirea pomilor, dincolo coacerea fructelor, în altă parte toamna, și peste tot locul era binevenit ca o ființă legendară. El era un fel de postă, care transmitea dintr'un loc într'altul povestirile glumețe ce se auziau prin regiunile cuprinse în drumul său. Nimeni nu se gândea să-l asemene cu un leneș, căci mulți îl întrebau la comisuni verbale și prin el expedau scrisori în satele din împrejurime. Cinstea lui nici când nu se discuta, atât de naturală era aceasta la el.

In schimbul serviciilor ce le făcea pe această cale, el primia bucuros lucruri de ale mâncării sau sălaş peste noapte. Când i se ofereau bani, sfios își pleca capul, și căutând în sacul său de cerșitor, scotea o batistă, unde erau învălitate hârtiile lui de identitate și suma de 1 franc și 11 bani, pe cari arătându-i zicea: »cu atâta sunt în ordine cu autoritățile, asta mi ajunge», și apoi încet se îndepărta schiopătând, pentru că în anul viitor să-și facă iarăși apariția.

Mersul vremii i-a schimbat încetva fața, dar barba și părul, pălăria diformată, pantalonii și haina sa mototolită, aveau totdeauna aceeași culoare gălbuie a unui obiect expus la toate intemperile.

Credincios planului său de drum, tata Toinott sosise în apropierea Estroicheului în amurgul sării.

După ce mai ceti odată interzicerea scrisă pe tinicheaua de pe stâlp, el se sculă sprijinindu-se pe bățul său și plecă încet, spre castelul învălit în umbra sării. Ca un mare disc de aramă roșie, luna împodobia nopola firmamentului, pe care câțiva norișori străvezii se ridicau încet. Nici o mișcare, nici un șgomot, nu se auzia în depărtare, care să turbure melancolia naturii în amurgul sării... Cu toate că vagabondul nostru era obicinuit cu o astfel de liniște, el totuși tresări. El se simți de-odată părăsit și umilit, și emoțiunea, ce o simți un moment numai, făcu ca corpul său să incline mai mult spre pământ, pe când ochii săi contemplau bolta cerească. După câteva momente, suspinând, Toinott își urmă, oare-cum cu regret, drumul. După ce trecu pe lângă câteva case izolate, ajunse într'o piață largă, care servia și drept loc de consfătuire locuitorilor, și care acum era plină de gendarmi; militarii și femeile lor formau o grupă gălăgioasă, așezați fiind înaintea porții ca-

nosul lor de iubire și de credință viitorului împărat Habsburgic și mare principe al Ardealului. Fapta organului săsesc este atât de urâtă, atât de vrednică de dispreț, în cât așteptăm ca ea să fie desaprobată și infierată de conducătorii demni ai Sașilor din Ardeal și ai Sașilor stabiliți la noi în România.

Ziarul „Tel. Român” din Sibiu publică sub titlul „Poticniri” următoarele:

»Ziarul săsesc »Kronstädter Zeitung« în mai mulți articoli scriși de un politician isteț (?), dă Ungurilor sfatul, să trateze pe Români ca pe niște trădători de patrie. Va să zică: să fie cât mai mare vrăjă între Român și Ungur; căci atunci — tertius gaudet. Iar »tertius« este în cazul acesta poporul săsesc, care la Sinaia aduce laude Reginei României, acasă însă speră, cel puțin cum spune politicianul dela »Kr. Zeitung«, să profite din certele, cari trebuie nutrite cu orice preț și exploatare. Vom vedea, întrucât se identifică fruntașii sași cu istețimile compatrioților lor dela foaia brașoveană. În orice caz, o lămurire sinceră ar fi de folos.

Un congres al scriitorilor!

Cunoscătorii și apreciații noștri scriitori, d-nii D. Anghel și St. O. Iosif au dat publicității următorul apel, care țintește apropierea scriitorilor noștri de samă pentru înjghebură a unei societăți a oamenilor de litere din țara românească. Iată acest apel:

De un timp, de când institutele de editură și-au clădit palate splendide, instalate cu tot confortul mașinismului modern, cu vitrine largi și luminoase, în care cărțile nouă se impun ochilor trecătorilor, de când jurnalele cu tiraj fac jertfe colosale pentru a-și asigura tot mai mulți cititori, — s'ar părea că o eră nouă s'a deschis și pentru cei cari s'au devotat literaturii. Reviste ca »Viața Românească« sunt invinuite că îmbuibă pe insatiable literați cu toate onorurile și le câpătește buzunarele cu infolii de bancnote, pe care ei să poară să-și însemne impresiile zilnice; bibliotecile de popularizare se întrec între ele să pue la îndemână publicului mic și mare, în traduceri scumpe, capodoperele literaturilor străine și celor indigene, adică produsele scriitorilor celor mai mari reduce la prețurile cele mai mici; teatrul și-a deschis larg porțile dând sume fabuloase terciților traducători ai unor piese ca »Heidelbergul de altădată«, »Don Carlos«, »Falimentul«, »Amorul vegheză« etc. În sfârșit, un scriitor de astăzi în imaginația senină a burtăverzilor trebuie să ia poartă uriașă. Un scriitor român din zilele noastre ar trebui să ai'ă cel puțin un palat la șosea, o vilă la Sinaia, un »jacht« sub presiune în portul Constanței și un automobil la seară, deocamdată aeroplanele neprezentând destulă siguranță pentru prețioasa persoană a maestrului respectiv. Vor mai opina unii că acest om tras de mâneacă din toate părțile, trebuie să se b. cure într'adevăr de o constituție extraordinară de robustă, ca să nu rămâna ciung ca Venera de Milo în mijlocul atator sollicitudinii.

Cu toate astea scriitorul român este

Toinott îl privi, surprins de severitatea acestor vorbe și neînțelegând banuiala, care i se arunca, plecându-și capul în jos, îngână timid: »Dar! D-le brigadier... dar!...«

— Aici nu mai există nici un dar... îl întrerupse Janti, care abia își mai reținea răsul, de frica ce o băgase în bătrânul vagabond, din ai cărui ochi se putea vedea cum împloară și întrebă totdeodată pe gendarmi și pe femeile lor, până când în fine comandantul gendarmilor spuse hotărât:

De o lună de zile ești căutat prin împrejurime; toate brigadele sunt în urma ta; până acuma ai scăpat, dară țou nu sunt așa prost ca ceilalți camarazi, te-am prins și nu mai scapi!

»Haide, urmează-mi!« Și puindu-i bătrânului mâna pe umăr îl împinse încetinel spre poarta cazarmii. Zăpăcit și legănându-se pe picioare, îngânând cuvinte neînțelese, Toinott se lăsă condus prin coridoarele jandarmeriei până ce ajunse la o cameră mică.

Vagabondul rămase uimit în fața patului imbrăcat în cearșafe albe, care era așezat într'un colț al odăiței.

»Cred că nu te sperii de închisoare«, zise gendarmul surizând. Tata Toinott voi să protesteze cugetând că e vorba de ares-

o flință Ingrată prin excelență, insatiable, irascibilă, grandomană, care nu se mai mulțamește cu nimic și se târgue pretutindeni că moare literalmente de foame!

Firește, că rar de tot întâlnești printre ei și excepții ferice. De pildă, noi cunoaștem unul, care o viață întreagă s'a străduinit ca să ridice prestigiul scriitorilor noștri, nu numai în țara noastră, dar și în ochii Europei: a alergat bietul om dela București la Paris și dela Paris la București, a adus oameni de legi și reprezentanți ai părților scriitori de pe aiurea ca să pună odată frâu nesățioasei lăcomii a îmbuibăților noștri confrăți, a provocat un congres la Ateneu, sub a cărui cupolă solemnă s'a discutat cu gravitate drepturile nesocotite a sus numiților părțiți și intrarea României în hora convențiilor literare: apoi plin de bunăvoință și animat de cele mai bune intenții pentru propășirea literaturii, s'a gândit să clădească și o casă comună, un palat al literaților; a alergat pe la primărie, a obținut teren — iată cum literatura câștigă teren! — și apoi cu ajutorul celor mai mari arhitecți a pus piatră peste piatră și a izbutit să facă această a zecea minune: casa literaților. Invidia și răutatea, însușiri în deobște cunoscute ale literaților noștri, fiind așa de mari, încât nu pot sta doi la un loc, nu într'o casă, ci nici la o revistă sau gazetă, au hotărât pe Solness, constructorul, să locuiască singur în Thebaida lui, precum singur locuiește la propria-i revistă.

Iată ce poate realiza un scriitor cu bunăvoință în Țara românească!

În fond însă viața noastră este mult mai tristă. Lăsând gluma la o parte, e timpul ca să distrugem legenda aceasta aurită, la adăpostul căreia tocmai cei nechemati, oameni cari n'au aproape nimica de comun cu literatura, își asigură o existență comodă și un cașcaval inexpugnabil.

Soarta literaturii moderne este cea mai de plâns poate din câte există în țara noastră. Tipul acesta de proletar intelectual este nespus de trist, și problema existenței lui cu atât mai dureroasă, cu cât el ține mai mult la ideile lui sau are velleități de independență. În zilele noastre de specializare trebuie să te devotezi unui lucru, căruia să-i dai toată energia ta, toată inima ta și tot sufletul tău. Greșesc amar aceia — și sunt cei mai mulți — cari socotesc literatura ca un lux și ca o ocupație de diletant. În realitate, nici o carieră nu cere o mai îndelungă pregătire și o mai intensă stăruință și continuitate, devotament mai mult și mai mari sacrificii, pentru a crea ceva durabil.

De aceea, poate, scriitorii — mai cu seamă la noi — fac impresia unor oameni desorbitați. Va trece multă vreme, probabil, până când organismul nostru social li va recunoaște ca pe niște elemente utile și hotărâtoare pentru propășirea adevărată a unui neam.

Până atunci însă, o tovarăși cari suferim de aceleași dureri, sângerăm de aceleași răni înveredate, cum nu mai avem nimic de așteptat de nicăirea și cum ar fi chiar înjositor să așteptăm, nu credeți că ar fi timpul să uităm tot ce ne desbină, toate nemulțămirea trecutului și pornirile vrăjmașe dintre noi, și să ne apropiem și să ne sfătuim într'un congres, doar am realiza odată adevărata societate a oamenilor de litere din Țara românească?...

D. Anghel și St. O. Iosif.

»Eu am hărțile mele și am mai mult de un franc, d-le brigadier, prin urmare eu nu sunt un cerșitor sau un pungaș; nici-odată n'am făcut cuiva rău, nu mai puțin oamenilor cât și justiției.«

Janti ridicându-și mâinile deasupra capului și lăsându-le apoi să cadă pe genunchi, izbucni de-odată într'un hohot de râs. Fața sa schimbă toate nuanțele coloarei roșu, pe când ochii i-se învârteau ca la un nebun între pleoapele pline de lacrimi. După ce-și mai domoli puțin răsul, el repetă de mai multe ori: »N'ai făcut nici un rău!... N'ai făcut nici un rău!...«

Apoi amenințând cu degetul pe vagabond, zise:

— Tu n'ai făcut nici un rău; doar atâta că ai moștenit!

Imposibil, zise Toinott, necredul. Descoverind în fine gluma, pe care o făcuse brigadierul, cu scop de a-l face să primească sălaș la gendarmerie, îl privi surizând și cu o față gânditoare se cugetă cum ar putea el să se odihnească într'un pat atât de curat?

Nu, nu-și poate aduce aminte, ca asta să i-se fi întâmplat vre-odată... El nu mai era obicinuit cu astfel de favoruri... trebuia să refuze. Și aruncându-și traista pe

Cestiunea școalelor noastre populare.

Din marginea Câmpiei.

Se apropie cu pași repezi terminul inclusiv 1910. 30 Iunie, și numai anul școl. 1909/10 îl mai avem de pregătire, ca se organizăm salariile și quinquenalele doctentale la minimum prescris de articolul de lege XXVII—1907, § 12, căci după aceasta vine năcazul pe popor și salariul statorit prin lege se privește ca asigurat în sarcina susținătorului școlii confesionale (§ 16).

Năcazul cel mai mare, de care suferă poporul nostru e »Sărăcia«, care bag-seamă a fost împărțită neamului românesc dela început. De unde și din ce învoare va putea el să edifice acum în pripă școli după planul ministerial? căci numai având edificii corespunzătoare, și luate în seamă de organele civile competente, poate conta, că va fi norocos a dobândi ajutorul de stat la sistemizarea lefei doctentale!

El, care până acuma încă a avut școli, cu cari inspectorii școlari și alți vizitatori au fost mulțumiți, și nu le-au excepționat, ci din contra dintre ele au fost și ajutate de stat pe baza articolului XXVI—1893. unele și până la 400 cor., astăzi școală existentă nu e mai mult corespunzătoare nu se mai poate adapta ori amplifica ca să p. ată corespunde, trebuie a-se face alt edificiu nou cu spese de 6—8000 cor. și pe lângă aceasta să ceară și ajutor de stat pentru salariul doctentului în funcțiune, care încă mai de multe ori este vizitat și nu arare-ori declarat de nedestoinic de a putea instrua pruncii în limba maghiară. Și eată de aici năcazul mare, că a zidit școala nouă corespunzătoare, dar doctentele nu va fi recomandat de comisiunea administrativă Înalțului Ministeriu ca să capete întregire.

Rugarea senatului școlastic eată că vine înapoi cu rezoluțiunea negativă. Ce o se facem? pe doctentul nu-l putem alunga, de nu cumva însuși se va mulțumi precum au făcut dintr'ansii și până acuma câțiva, cari și-au dat abdicarea cerându-și pensio-narea ori excontentarea

Ca unul, care am purtat și port la inimă grija școlilor și soarta, la care vom ajunge cu noua lege școlară din propria experiență vorbesc și zic: că vom pune noaste afară de puțin, nu vor putea sistematiza salariul doctental din propriile puteri, și și dacă ar face-o numai prin repartiție s'ar putea face! Dar cine nu e sătul de exequarea repartiției? și oare starea mater-ală a poporului din timpul present, peste 5—10 ani nu se va schimba în mai spre rău? Am ajuns între Scyla și Caribde și ne găsim în fața următoarelor alternative:

Astăzi nu avem edificiu școlar corespunzător! Nu am cerut până acum nici ajutor de stat, căci ne-a lipsit titlul la el! Ce urmează? Înființarea unei »școlae comunale« cu limba de propunere a statului! Cine o va zidi ori amplifica? Poporul și posesorii din comună fără deosebire de religie și naționalitate!

Avem școală corăspunzătoare, cu doctent calificat, am cerut în toată regula la timpul său ajutorul de stat, cererea ni s'a rezolvat negativ fără nici un motiv (nem engedélyezhető) deși școala e cu 2 doctenti, din cari unul e ajutat de stat cu 300 cor. În alt loc a sosit răspuns ne-

spate, făcu un pas spre ușe și surizând zise: »Brigadiere, ești un om glameț.«

Janti însă îl prinse de braț și cu o față foarte serioasă începu să-i esplice mai pe larg:

E adevărat, tată Toinot, ai moștenit. Te caută peste tot. Doamna Chantel, o cunoști, care era atât de bună, ț-a lăsat zece mii de franci; mâne te voi conduce la notar. De azi înainte ești un rentier...

Cât timp gendarmul vorbea, bătrânul vagabond își descoperise capul și cu mâna își netezia fruntea, ca și cum ar fi vrut să îndepărteze dela sine greutatea ce i-o cauza vestea moștenirii. El su-pină greu, și în aceași timp își usca ochii cu mâna, și cu un accent mișcător de recunoștință zise: »Da, doamna Chantel a fost totdeauna o bună față de Toinott, scumpă, biată doamnă! mulțumesc... mulțumesc...«

»Grăție ei tu vei putea să te stabilești și să te odihnești în vre-un loc retras și să numai fi jidovul rățăcitor al ținutului! zise sergentul, lovind prietnește pe vagabond pe umăr.

Acesta se cugetă mult, și în fine răspunde: »Toinot să se odihnească? să stea pe loc? Oh nu! vezi tu brigadiere, e imposibil să nu mai umblu eu dela o casă

gativ pe motiv că nu s'a satisfăcut în ce privește progresul în limba maghiară, ori că nu are cl. V și VI etc.

Se zicem: că vom edifica școală corespunzătoare și o vom prevedea cu celea de lipsă, dar este în comună o școală milenară cu 2—3 puteri didactice, și iară a-jungem acolo, că nu ni se va da ajutorul de stat pe motivul: că interese mai înalte de stat recer ca cererea să fie respinsă și că este școală de stat în loc, ori e în prospect a se înființa acolo școala de stat!

În chipul acesta, am ajuns că celor mai multe școli confesionale gr. cat. li-s'a dat deja l-a admonițiune, și știind bine cei de sus, că nu se vor putea satisface cerințele legale, va urma a li-a admonițiune și mai pe urmă închiderea și pierderea dreptului de a mai avea școală proprie confesion-ală.

Iată că am ajuns acolo, că deși statul nu ni-le-a statificat cu o trăsătură de peană, pe motivul că confesiunile să nu se poată plânga că ni-le-au răpit, totuși pe încetul noi înșine în urma neputinței noastre ni-le dăm, respective lăsăm să dispună legea cu ele.

Bietii doctenti, cari cu atâta bucurie au așteptat sancționarea legii școlastice, nu mult se vor folosi de salariul gras, căci și avându-l în mână, — cei mai mulți îl vor pierde, — e destul o insinuație, și iată o nemulțumire ivită în propunerea l. maghiare (căci de celelalte obiecte nu-i doare capul) și urmează îndată sistarea ajutorului de stat, ba chiar o cercetare disciplinară (§. 28) care poate să aibă drept urmare pierderea pensiunii.

Iată un pas spre a face pe rând din toate școlile confesionale școli comunale susținute de popor. Cu greu s'au plătit și până acuma celea 600 coroane și durere în cele mai multe locuri cu execuția.

Mărturisesc că și răceala poporului nostru față de școală și doctenti, a provenit și din vina multor doctenti — onoare excepționali, căci pânăce a fost școala sub paza confesiunii, nu s'a ocupat cu instruirea pruncilor cum sau căzut, ci au fost indiferenți, și neglijenți, încât poporul contribuitor însuși a văzut și experiat că n'au nici un folos de școală, și din această cauză, acum când li pomenesti se facă școală nouă, ori să amelioreze salariul după noua lege, strigă în gură mare, făcă-ne statul școală, fie ce va fi cu noi, nu avem de unde mai da.

Atât de departe am ajuns cu poporul, încât preoții ca directori precum și protopopii sunt considerați ca niște răuvoitori ai poporului, când se prezentează între ei, și le pomenesc de școală.

Înzădar vom striga în gura mare, că școlile trebuie susținute cu orice jertfă căci ni-e nu jertfește pe altarul luminărei poporului, decât numai poporul. Fiecare se îngrijește de ale sale, toți trag jarul la oala lor, și nu mult li doare capul de ce va fi în viitor, dacă așa merg lucrurile!

Acestea le spun în public, ca inteligența noastră română să cumpănească ea însăși pericolul! Și să nu bage vină preoțimeii s'au celorlalți factori bisericești că nu și'au făcut datorița la timpul său.

Un preot bătrân.

la alta, din sat în sat; să mă opresc într'un colț și să fiu bogat, asta ar fi prea frumos, dar nu m'ași putea obicinui, ași fi nenorocit. Eu toată viața mi-am trăit-o umblând.

»Doar nu vei vrea și de aici înainte să vagabundezi, când tu ești în posesiunea a 10.000 de franci? — N'ar fi lucru cinstit din partea ta, vezi, gândește-te...« răspunde Janti.

»Eu... mă voi duce să spui... notarului, să dea acești bani săracilor din comună... ce vrei să fac?«

Brigadierul nu răspunde, el rămase cu gura căscată câteva momente în fața lui Toinott, și'n urmă preumblându-se prin odaie se căuta instinctiv prin toate buzunarele, îngânând din când în când: »E nebun... De sigur, că nouțata asta l'a înebunit.«

În fine gendarmul luă o deciziune; el se hotărâsă-l reținea cu forța pe Toinott, al cărui creier i-se părea desechilibrat.

Dar când se întoarse să-și execute planul, Toinot dispăruse...

Convocare.

Adunarea generală cercuală a des-părțământului Bran al Asociației pentru literatura și cultura poporului român se va ține la *Luni în 20 Iulie* st. v. a. c. la 11 oare a. m. în comuna *Sohodol*, biserica veche.

Ordinea de zi este următoarea:

1) Deschiderea adunării prin directorul despărțământului. 2) Raportul comitetului. 3) Raportul cassarului. 4) Raportul bibliotecarului. 5) Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte, pentru încasarea taxelor și pentru înscrierea de membri noi. 6) »Poporul brănean și starea lui igienică-sanitară«, disertațiune de Dr. Emil Târnavan medic cercual. 7) »Starea economică a poporului brănean în trecut și prezent«, disertație de Isăia Enescu, paroh în Cheia. 8) Raportul comisiunilor de sub art. 5. 9) Stabilirea bugetului pe anul viitor. 10) Inchiderea adunării.

Cu aceasta ocaziune se va aranja și o expozițiune de anticități de tot felul, iar obiectele mai de valoare se vor procura pe sama muzeului național.

După masa comună, va urma petrecere populară. La această adunare sunt respectuos invitați toți iubitorii de înaintare a poporului nostru.

Bran, în 9²²) Iulie 1909.

George Babeș,
directorul despărț.

On. membrii ai despărțământului XXIII, Turda a »Asociației pentru literatura și cultura poporului român« precum și toți binevoitorii și sprijinatorii ei sunt poftiți la adunarea generală, care se va ține în 2 August st. n. 1909 la 2 oare p. m. în localul școlii gr.-cat. din Petridul Unguresc, după următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul secretarului, cassarului și bibliotecarului. 3. Alegerea a două comisii pentru cenzurarea rapoartelor și pentru conscrierea de membri noi și încasarea taxelor. 4. Predarea bibliotecii populare înființate pe seama comunei Petridul Unguresc. 5. Eventuale disertațiuni. 6. Raportul comisiunilor esmise. 7. Eventuale propuneri. 8. Alegerea a 3 membri verificatori. 9. Inchiderea adunării.

Pentru comitet:

I. Vladuțiu, Dr. Valer Moldovan,
director. secretar.

STIRILE ZILEI.

— 13 Iulie v.

Sinodul bisericii Sf. Nicolae. Eri s'a ținut sub presiunea d-lui protopop Vasile Voina sinodul bisericii Sf. Nicolae, având la ordinea zilei raportul comisiei sinodale asupra activității vechiului comitet parohial în anul de gestiune 1908 și cestiunea ameliorării lefurilor slujbașilor acestei biserici. Un raport mai amănunțit vom aduce în numărul nostru popular. Anticipăm pentru astăzi, că vechiul comitet s'a dat absolutului, iar lefurile slujbașilor bisericii s'au ameliorat pe baza unui proiect prezentat de înșiși slujbașii bisericii. Pe baza proiectului prezentat s'au votat preoților o leafă fundamentală de 3000 cor. și cvinvenii de 600 cor., diaconului viitor o leafă fundamentală de 2400 cor. și cvinvenii de 360 cor., conducătoarei școlii froebeliane și cantorilor o leafă fundamentală de 1200 cor. și cvinvenii de 120 cor. La sinod au luat parte vreo 50 parochieni.

Înmormântarea lui Grigore Ventura. Sâmbătă la oarele 10 jum. dim. s'a făcut la cimiterul Bellu înmormântarea regretatului ziarist Grigore Ventura, decanul presei române, fost vicepreședinte al Sindicatului ziaristilor. Rămășițele pământești ale defunctului tuseseră transportate Vineri seara la oarele 7 la capela cimiterului Bellu urmate fiind de un număr public de ziaristi și amici ai defunctului. Serviciul religios s'a oficiat Sâmbătă în capela cimiterului de către arhiepiscopul Sofronie

Vulpescu Craioveanul, înconjurat de un număr cler. În jurul catafalcului au fost depuse foarte multe coroane, jerbe de flori, din partea: Clubului conservator, Sindicatului ziaristilor, Teatrul Național, ziarul »Conservatorul«, Mihail Sterie, ziarul »Adevărul«, o prea frumoasă jerbă din partea ziarului »Universul«. Ziarul »Independența Română« a oferit în numele lui Grigore Ventura suma de 50 lei coloniilor școlare. La această tristă ceremonie a asistat foarte multă lume, artiști și ziaristi. După terminarea serviciului divin au vorbit d-nii C. Nottara din partea Teatrului Național; I. Popescu din partea »Sindicatului ziaristilor« și C. C. Bacalbașa din partea ziarului »Conservatorul«, după care sicriul a fost ridicat de ziaristi și dus la groapă.

Redacțiunea ziarului nostru a adresat din acest trist privilegiu o telegramă de condolență Sindicatului ziaristilor din București.

Alegere de medic. În cercul Ohaba (comitatul Făgărașului), de care se țin 9 comune a fost ales medic cercual d-l Dr. Eugen Kolfa, fost până acum medic al cercului Vlădeni-Țințari.

Cununie. Rozalia Cupșa și Ioan Rusu teolog absolut ne anunță cununia lor, care se va celebra la 8 August 1909 st. n. d. a. la 3 oare în biserica gr. cat. din Nicula.

Tinerimea studioasă din Săliște își va ține obiceiuita petrecere de vară Duminecă în 1 August st. n. la Neteș. La caz de timp nefavorabil seara în sala festivă a școlii.

O nouă invențiune pentru fabricarea de țigle lefline de ciment este datorită d-lor Streifherdt et Novac din Ardeal, cari și-au patentat invențiunea lor în Ungaria și România. Prin noua lor mașină în preț de 750 cor. se pot face pe zi 300—500 țigle durabile de acoperit case, grajduri etc. iar la fabricarea lor se folosește numai nisip și ciment. Mașina, fiind de estensiune mică se poate așeza în orice loc și se poate lucra în orice anotimp. Țigla este foarte ușoară și ieftină. Pentru acoperirea unui metru pătrat se folosesc 14 bucăți, cari cântăresc 28—30 kilograme. Prețul unei bucăți variază între 5—7 bani după calitatea cementului. Cei ce doresc a vedea această mașină foarte folositoare și a se convinge de perfecțiunea ei au a-se adresa d-lui profesor *Villi Streifherdt* la Feldioara, Földvár.

Un favor Românilor supuși străini din România. În urma modificărilor făcute în regulamentul legii învățământului primar din România, copiii Românilor cari sunt supuși altor țări, și cercetează școlile primare, vor fi scutiți de taxele școlare.

Papa în procesul dela Agram. Din Milano se anunță că Papa fiind informat printr-un raport amănunțit despre procesul de înaltă trădare din Agram, a adresat Maj. Sale Francisc Iosif o scrisoare, prin care spune că deși nu are intențiunea să influențeze asupra tribunalului, totuși nu poate omite de a cere în numele bisericii, grația împăratului pentru acuzați.

Școală pentru copiii de Țigani. Inspectorul școlar din Arad a remis ministerului cultelor o petiție, prin care cere să se înființeze o școală pentru copiii a 50 de familii de țigani din două localități ale Ungariei. Ministerul cultelor a dat autorizațiunea necesară ca să se înființeze o școală elementară la marginea comunei Pancota, unde se va cultiva mai ales talentul muzical al copiilor de țigani. Afară de aceasta se va învăța și lucrul manual.

Bucura Dumbravă, pseudonimul d-roi Seculici, autoarea romanului bine primit »Haiducul«, scrie acum o urmare a acestui roman sub titlul »Pandurul«. D-na Eliza Brătianu, soția d-lui ministru-president al României, se ocupă cu traducerea în limba română a romanului »Pandurul«.

Roosevelt primarul New-Yorkului. Din nou se șvonește că fostul președinte al Statelor-Unite Nord-Americane, Roosevelt, își va pune candidatura ca primar al orașului New-York. Despre intențiunea sa s'a pronunțat încă înainte de a părăsi

New-Yorkul. Apropoiindu-se epoca alegerilor comunale dânsul își va pune candidatura cu atât mai mare șansă, cu cât e foarte iubit de public.

Teribil urag. n în Texas. »Berliner Tageblatt« află din New-York că Sâmbătă a bătut un uragan teribil pe tot teritoriul statului Texas. În localitatea Austin mai multe case au fost luate de vânt și aruncate în aer. Spitalul a fost asemenea dărâmat și bolnavii aruncați pe câmp. Multe localități situate pe coastă au suferit pagube însemnate. Pagubele cauzate de uragan se urcă la mai multe milioane de dolari.

Un manifest regalist. În urma morții lui Don Carlos, regaliștii din Franța au lansat următorul manifest: Profund atinși în dragostea lor intimă și în credința lor, și în același timp dureros pătrunși de moartea M. S. Don Carlos, duce de Madrid, legitimiștii din Franța, uniți întru același sentiment de respect și de devotament de neînlăturat pentru persoana regelui, repetă strigătul tradițional al dreptului fundamental al monarhiei: »Regele a murit, trăiască regele«. Ei recunosc și aclamă, în persoana prințului Jaime de Bourbon, pe singurul și pe neschimbatul reprezentant al principiului salic moștenitor, succesorul legitim al șirului lung și ilustru de regi, cari au creat Franța și salută suirea lui pe tron ca rege al Franței. — Conziliul central al comitetelor legitimize

Escursiune militară rusească în România. Secțiunea militară istorică din Odessa proiectează o a doua escursiune pentru a vizita toate locurile istorice pe unde a trecut armata rusească în 1877/8. Itinerarul va fi următorul: Odessa, Ismail, Galați, Brăila, Râmnicu-Sărat, Iași și Ungheeni. Subscrierea membrilor cari vor lua parte s'a început deja în clubul militar din Odessa. Se anunță că mulți veterani, cari au luat parte în războiul din 1877/8 și cari n'au mai revăzut de atunci România încă vor lua parte. Această escursiune va avea loc în primele zile ale lui Septemvrie.

Muzică pe promanada de sus. Măne, Marți la oarele 5^{1/2}, muzica orășenească va cânta pe promanada de sus.

ULTIME ȘTIRI.

Sofia, 26 Iulie. Incoronarea regelui Ferdinand al Bulgariei s'a amânat definitiv pentru anul viitor. S'a amânat de asemenea întrunirea marelui adunări naționale.

Petersburg, 26 Iulie. Pe ziua de ieri au fost constatate 68 cazuri noi de holeră și 26 decese. Numărul total al bolnavilor e de 775.

Petersburg, 26 Iulie. Familia imperială a plecat ieri seară spre Franța și Anglia, pe bordul iachului »Standard«.

Petersburg, 26 Iulie. Intrevederea dintre Țarul Rusiei și Regele Italiei va avea loc la finele lui Septemvrie într'un port italian.

Londra, 26 Iulie. — Din Lisboa se anunță că regele Manuel al Portugaliei va plăti statului suma de 8 milioane mărci pe care guvernele portugheze o dase în diferite rânduri cu împrumut tatălui său, regelui Don Carlos. Plata acestei datorii se va face priu reținerea sumei de 400,000 mărci anual din lista civilă a regelui Manuel.

Melaga, 26 Iulie. (Serv. part.) Maurii au atacat Sâmbătă din nou pe Spanioli. Intenția lor a fost de a tăia Spaniolilor retragerea. Lupta a durat dela ora 3 după amiază până seara la ora 10. Situația Spaniolilor, cari cu 11.000 de oameni ocupau un teritoriu foarte întins era amenințată. Lupta a fost grea mai cu seamă dela

ora șase în sus și Maurii au ajuns la spatele Spaniolilor. Dar dimineața Maurii au fost respinși cu pierderi grele. »Monitorul Oficial« spaniol anunță că, Spaniolii au respins dușmanul, dar au pierdut 7 ofițeri; mai sunt 12 ofițeri și 260 soldați răniți. Numărul soldaților omorâți nu e încă cunoscut.

Bibliografie.

Daute »Iafernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»**Prin Vraja Dragostei**«, nuvele de Vasile Pop. editura Muerva. Prețul G. 150 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupaansst »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Oclavin Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bârsan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »Carticica Plugarului« — 50 bani.

Ioan Adam: »Neszuinți« povestiri și »Pe lângă vată«, pîde și glume țărănești. Ambele à 150 cor.

St. O. Iosif. »Zorile« Dramă istorică în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

P. Ispirescu »Povestirile anohiașului sfâtos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Diverse.

Desființarea notelor elevilor. La noi în țară — scrie »Viitorul« — s'a început în timpul din urmă un puternic curent în contra modului cum se clasificau până acum elevii în licee.

În Austria această mișcare a avut loc de mai înainte și acum încep a-și da roadele sale destul de satisfăcătoare. Pentru a satisface curiozitatea acelor contrați, cari și-au exprimat dorința să cunoască sistemul după care se va procedea atunci când notele se vor desființa, expunem modul cum procedează acum profesorii în școlile austriace.

Profesorul în prima jumătate de oră repetează cu elevii materialul din ora precedentă. Elevii au să răspundă foarte scurt la răspunsurile profesorului, astfel încât fiecare elev răspunde în fiecare oră.

Note nu se pun în cursul anului decât de două ori, la sfârșitul întâiului semestru și al doilea.

Atunci are loc și un fel de examen mai amănunțit. Dacă elevul este bine preparat trece repede examenul.

Cei slabi preparați sunt amânați pentru o săptămână sau două, cât crede profesorul că este de ajuns pentru a se putea repeta materialul predat în decursul anului și pentru a putea fi stăpâni pe acest material.

Astfel munca elevului s'a ușurat mult în comparație cu a profesorului. Elevul este imposibil ca să rămână repetent, după actualul sistem, atât timp cât are puțină bună-voință și dragoste de muncă. Cei, despre cari profesorul crede că nu vor putea urma cu succes studiile mai departe sunt lăsați repetenți.

Succesul acestui fel de a preda studiile și de a examina pe elevi a fost foarte satisfăcător la toate obiectele.

Nu mai profesorii de fizică și matematică se plâng, că timpul pentru examene fiind prea scurt, nu poate cunoaște dacă elevul a priceput sau nu diferitele cestiuni.

Modul de asemănare s'a schimbat cu totul. Și Austriacii nădăjduesc că în curând vor putea ajunge acolo unde sunt astăzi Americanii și Englezii, ai căror profesori nu clasifică, ci dau instrucție și educație elevilor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.

Redactor respons.: Victor Branice.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Gareii Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al stecelilor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fl.	1/2 litru — fl.
Bo-patak	" 12 "	" — "
Matild	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 10 "	" — "
B-ross	" 12 "	" — "
Előp-tak	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászón Salutaris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repata	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 26 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle oferim **servizuri acasă.** — **Apelăm la sprijinul On. public**
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,82—150

Telefon Nr. 364.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

se pot procura următoarele:

- C. b. **Ivanovici:** Valurile Dun. Vals . . . —.36
- Păba F. C.:** Potpouriu din melodii națion. rom. —.70
- Concordia Vals —.50
- Victoria-Quadri —.40
- Harmonia-Quadri —.40
- Eurumbescu:** Baladă pentru violină 2 cu acompaniari de pian 1.—
- Putpouriu din opereta 50
- "Craiu nou" 2.—
- Uvertură din opereta "Craiu nou" 1.50
- Nr. 1: "Deșteptă-te Române".
- Nr. 2: "Luna doarme".
- Nr. 3: "A oleo!"
- Nr. 4: "Suspine crude".
- Nr. 5: "Cât te-am iubit".
- Nr. 6: "Călugărul din vechiul schit".
- Nr. 7: "Pentru tine Iano".
- Nr. 8: "Două fete spală lână".
- Nr. 9: "Ce te legeni coțrule".
- Nr. 10: "Steluța".
- Nr. 11: "Cucuruz cu frunza'n sus".
- Nr. 12: "Fetițo din acel sat".
- Nr. 13: "Popa dice că nu bea".
- Nr. 14: "Inimioara mea".
- Nr. 15: "Am un leu și vrăzuse-l beau".
- Nr. 16: "Pasăre gabină'n cioc".
- Nr. 17: "Imnul regal român".
- Nr. 18: "Cântul gintei latine".
- Nr. 19: "Tricolorul. Imn patriotic".
- Nr. 20: "Steagul nostru. Imn patriotic".
- Nr. 21: "Mama lui Ștefan cel mare".
- Nr. 22: "Domnul Tudor, cântec național".

Fie-care număr 20 bani.

Biblioteca populară "Minerva".

- Nr. 1, 2 și 3: "Istoria populară a Românilor"
- Nr. 4: "Cântarea României".
- Nr. 5: "Istoria populară a Literaturii Române".
- Nr. 6: "Revoluția lui Tudor Vladimirescu"
- Nr. 7: "Pierderea Basarabiei".
- Nr. 8: "Unirea principatelor și domnia lui Cuza".
- Nr. 9: "Mihail Cogălniceanu".
- Nr. 10: "Vasilie Alexandri".
- Nr. 11: "Ștefan cel mare".
- Nr. 12—13: "Mihailu Viteazul".
- Nr. 15: "Răpirea Bucovinei".
- Nr. 16: "Cum să ne crescem copiii".
- Nr. 17: "Păstrarea sănătății".
- Nr. 18: "Ce să cetim".
- Nr. 19: "10 Maiu".
- Nr. 20, 21 și 22: "Răboiul Românilor pentru neaterănare".
- Nr. 23: "Veniamin Costachi".
- Nr. 24: "Aritmetica".

Prețul fie-cărui număr 15 bani.

Scrieri literare pentru popor.

"Din lumea basmelor" de I. T. Mera cu 87 ilustrații originale format octav mare pe 284 pagine. Prețul cor. 8.50 plus 20 bani porto.

N. Iorga "Lupta pentru limba românească", care conține acte și lămuriri privitoare la fapte din Martie 1906 săvârșite în Bucuressi. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

"Scrieri și inscripții Ardeleni și maramureșene" de N. Iorga, profesor universitar. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini. Prețul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor Sadoveanu: "Mormântul unui copil". Conține următoarele povestiri: Mormântul unui copil. Păcat boeresc. Tu nai iubit. In noaptea anului nou. O povestire de sărbători. Străjerul, Cel întâi, Plopu, Pastiu. Format octav pe 233 pagini. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

I. C. Panțu: "In plasă". "In Baltă". "Cale grea". "La Căde". "La cărioama lui Tiriplic". "Schite din viața delu țerd". O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: "La țerg", povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

"Foiltoane" de Stelian Russu cu cuprinsul următor: "O bucurie de Paști". "La mănăstirea Snaia". "Cad Frunzele". "Capitulul Io n". "La Huedoar". "O povestire". "Lângă Sumes". "La Castelul lui Ioan H niade Corvin". Format Octav mare pe 75 pagine prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde "Robia banului" roman 361 pagine, prețul 2 cor. plus 3 bani porto.

"Vaturi alnate", traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1.50 plus 20 b. porto.

A. O. Maior "Biblioteca copiilor" Vol. I. a apărut în editura "Lucăfăru" cu o poveste inedită scrisă anume pentru

acest volum de Carmen Sylva cu număröse ilustrațiuni, costă 1 cor. 60 bani plus 10 bani porto.

"Carnetul Rosu", o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Prețul cu posta —.50 b.

"Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne" de Ioan Popoa. Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b).

"Cugete și considerațiuni" din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pătania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b).

Novela de Sienkiewicz: "Natură și viață". "Stuga vechi" și "lanco musicantul." Traduc-re de J. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Irintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Suspini și zimbire, poezii de prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b).

Poezii de K. V. Buticescu. Prețul era la început 2 c r. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Balade populare de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Ad Nr. 113—1909.

Publicațiune.

Lucrările de canalizare, necesare la Cimit-riul Bisericii Sf. Nicolae și la casele Nr.ri 1, 2 și 3 din Piața Prunsului și Nr.ri 49, 51 și 53 din Strada Prundului — să dau în întreprindere pe cale de licitație publică verbală și cu oferte scrise, care se va ținea Duminică în 19 Iulie st. v. (1 August st. n.) a. c. la oarele 10 a. m. în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Bis. Sf. Nicolae din Brașov-Șcheiu.

Planurile și devizele se pot consulta la d-l Eutrop ANDREI LUPAN sen., strada Cacova de sus Nr. 4. Brașov, în 10 Iulie 1909.

Comitetul parohial al Bisericii române ort. răs. de a Sf. Nicolae în Brassó (Brașov). (663,2—3.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Iunie a. 1909

Renta ung. de aur 4%	113.45
Renta de aur de ung. 4%	92.90
Imp. câr. ter. ung. în aur 3%	82.50
Imp. câl. fer. ung. în argint 4%	128.5
Bonuri rurale croate-slavone	94.—
Imp. ung. cu premii	199.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142.90
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96.—
Renta de argint austr. 4 1/10	5.95
Renta de aur austr. 4%	1.750
Renta de corone austr. 4%	95.90
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.70
Losuri din 1860	162.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	177.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	752.—
Acții de-ale Băncei austro-ung.	641.75
Napoleondori.	19.05 1/2
Mărci imperiale germane	17.30
London vista	239.75
Paris vista	95.15
Neto italiene.	95.—

JOS. BUMBALA
in Frankstadt a/R
(Mähren).

Ofertază cu prețur. de fabrica, directe la persoane private, cu ramburs: Panzării patent, Ciarșafuri, Chifon, Damas te de mătase, Parzării de stamburg și alte articole ce cad în bransa țesator ei.
Mostre și preț curent franco.
300 războie mecanice.
(649,3—13.)

Cursul pietei Brașov

Din 26 Iulie n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.96	Vënd. 19.04
Argint român	18.80
Lire turcesci	21.40
Seris. fonc. Albine 5%	100.—
Table Rusesci	2.51
Gapoleondori.	19.—
Naibeni	11.20
Mărci germane	11.17

Atențiune!

Odăi frumoase

spre grădină din nou mobilate sunt de inchiriat din 1 Iulie în Strada Fântănei Nr. 23.

(10—20)

Atențiune!

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boase se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteți, tuituri de ureche, bătăie de inimă, agărciri de inimă, asmă, auțul greu, agărciri de stomac, lipsa pofti de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tôte părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-funde cu aparatul "Volta", de ore-c. "Ciasul-Volta" atât in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja teftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Prețul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și local de vëndare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR ARGINT ȘI COLORI</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.</p> <p>ANUNȚURSI.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.</p> <p>BILANTURİ</p> <p>Compturi, Adrese, Circulare, Scrișori.</p> <p>Couverts, in lolă mărimea.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

"Gazeta Transilvaniei" cu numărul a 10 fliori se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.